

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм законодавства Європейського Союзу з питань електронних комунікацій

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про електронні комунікації" від 16 грудня 2020 року № 1089-ІХ із наступними змінами:

1) частину п'яту статті 14 викласти в такій редакції:

"5. У разі наявності доказів порушення умов загальної авторизації у сфері електронних комунікацій, визначених статтею 18 цього Закону, умов, визначених статтями 47 і 79 цього Закону, та/або умов ліцензії на користування радіочастотним спектром, що становить безпосередню і серйозну загрозу для суспільної безпеки, громадської безпеки, громадського здоров'я чи ризику створення серйозних економічних або операційних проблем для інших постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, користувачів радіочастотного спектра, користувачів електронних комунікаційних послуг, регуляторний орган у встановленому ним порядку вживає невідкладних тимчасових заходів для усунення зазначених загроз чи ризиків на період до прийняття остаточного рішення, зокрема, шляхом обмеження передбачених ліцензією прав користування радіочастотним спектром, у тому числі їх призупинення, чи визначення певних технічних параметрів користування радіочастотним спектром.

Такі заходи застосовуються на строк, що не перевищує 20 робочих днів.

У разі якщо зазначені заходи не завершено у визначений строк, його може бути продовжено рішенням регуляторного органу, але не більше ніж на три місяці.

До вжиття передбачених цією частиною заходів регуляторний орган зобов'язаний запропонувати суб'єкту господарювання, стосовно якого вони вживаються, надати у встановлений строк пояснення, а також запропонувати заходи з усунення відповідних загроз чи ризиків";

2) частину другу статті 16 доповнити абзацом такого змісту:

"Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператор) Європейського Союзу, який звертається до постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператора) України щодо доступу та взаємоз'єднання електронних комунікаційних мереж, не зобов'язаний проходити процедуру загальної авторизації у сфері електронних комунікацій, визначену цією статтею, за умови що такий постачальник (оператор) не надає електронних комунікаційних послуг і не здійснює управління мережею на території України";

3) у пункті 5 частини третьої статті 18 слова "наскрізного підключення" замінити словами "наскрізного з'єднання";

4) у статті 33:

у пункті 1 частини першої слова "мереж та послуг" замінити словами "мереж та/або послуг";

у частині четвертій:

в абзаці першому слово "оператора" замінити словами "постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператора)";

пункт 1 викласти в такій редакції:

"1) відсутності постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператора) у реєстрі постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг, крім постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператора) Європейського Союзу, визначеного абзацом четвертим частини другої статті 16 цього Закону";

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

"Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператор) не має права відмовити у взаємоз'єднанні з електронною комунікаційною мережею іншого постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператора), крім випадків, зазначених у цій частині";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Регуляторний орган за наявності підстав має право своїм рішенням накласти на постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів) зобов'язання щодо взаємоз'єднання їхніх мереж у випадках, якщо це необхідно для забезпечення послуг міжособистісних електронних комунікацій з використанням нумерації, у тому числі за відсутності взаємоз'єднання мереж.

Рішення регуляторного органу про накладення такого зобов'язання повинно містити обґрунтування та оприлюднюється на електронній регуляторній платформі, крім положень (частин), що містять інформацію з обмеженим доступом.

Регуляторний орган також має право накладати таке зобов'язання із застосуванням механізму позасудового врегулювання спорів за заявою будь-якої із сторін спору";

доповнити частинами сьомою і восьмою такого змісту:

"7. Для стимулювання зацікавленості у взаємоз'єднанні електронних комунікаційних мереж постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які є суб'єктами мікро-, малого та середнього підприємництва, а також постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які здійснюють діяльність з надання послуг або доступу до мереж з обмеженим географічним охопленням території України таких послуг або мереж, регуляторний орган оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті визначений законодавством порядок дій, що здійснюються при встановленні взаємоз'єднання.

8. При прийнятті рішень, передбачених цією статтею, регуляторний орган забезпечує однакові умови взаємоз'єднання електронних комунікаційних мереж для однакових послуг, а також дотримання заборони для сторін взаємоз'єднання вимагати один від одного виконання будь-яких робіт, послуг, нести витрати, спрямовані на дообладнання своїх електронних комунікаційних мереж, або витрати на послуги та технічні засоби електронних комунікацій, які не пов'язані з предметом договору про взаємоз'єднання електронних комунікаційних мереж та не потрібні для забезпечення взаємоз'єднання мереж";

5) у статті 34:

у частині першій слово "Оператори" замінити словами "Постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператори)";

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператор) має право за запитом отримати від іншого постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператора) інформацію про те, чи належить йому певна інфраструктура електронних комунікаційних мереж за конкретним місцезнаходженням та чи є на такій інфраструктурі вільне місце для надання в користування. Постачальник електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператор) зобов'язаний надати відповідь на такий запит протягом 30 календарних днів";

після частини третьої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"4. Постачальники електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператори) зобов'язані надавати іншим постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторам), які бажають укласти договір

про доступ, інформацію, необхідну для підготовки такого договору, а також запропонувати умови доступу, не гірші запропонованих іншим постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторам).

5. Постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторам) забороняється при наданні доступу вимагати один від одного виконання будь-яких робіт, послуг, нести витрати, спрямовані на дообладнання своїх електронних комунікаційних мереж, або витрати на послуги та технічні засоби електронних комунікацій, які не потрібні для забезпечення доступу".

У зв'язку з цим частини четверту – шосту вважати відповідно частинами шостою – восьмою;

у частині шостій слова "мереж електронних комунікацій" замінити словами "електронних комунікаційних мереж та/або послуг";

6) статтю 35 викласти в такій редакції:

"Стаття 35. Повноваження регуляторного органу щодо доступу

1. З метою сприяння ефективності, стійкій конкуренції, розгортанню мереж надвисокої пропускної здатності, ефективному залученню інвестицій та впровадженню інновацій або надаванню максимальної користі кінцевим користувачам регуляторний орган має право накладати зобов'язання щодо надання доступу, передбачені цією статтею, своїм рішенням або за заявою будь-якої із сторін із застосуванням механізму позасудового врегулювання спорів.

2. Для стимулювання зацікавленості в доступі постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), що є суб'єктами мікро-, малого та середнього підприємництва, а також постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які здійснюють діяльність з надання послуг або доступу до мереж з обмеженим географічним охопленням території України таких послуг або мереж, регуляторний орган оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті визначений законодавством порядок дій, що здійснюються для отримання доступу.

3. Без шкоди для заходів, які можуть вживатися до постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг із значним ринковим впливом, рішення регуляторного органу щодо забезпечення доступу, прийняті відповідно до частини першої цієї статті, можуть передбачати накладення таких зобов'язань:

1) в обсязі, необхідному для забезпечення наскрізного з'єднання (з кінця в кінець), зобов'язання постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які контролюють доступ до кінцевих користувачів, у тому числі в обґрунтованих випадках – зобов'язання взаємоз'єднати їхні мережі відповідно до статті 33 цього Закону;

2) в обґрунтованих випадках і в обсязі, необхідному для забезпечення сумісності електронних комунікаційних послуг, – зобов'язання постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які контролюють доступ до кінцевих користувачів;

3) в обсязі, необхідному для забезпечення доступу кінцевих користувачів до послуг цифрового радіо- і телевізійного мовлення та пов'язаних послуг, – зобов'язання постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які надають послуги для потреб мовлення (у тому числі доступ кінцевим користувачам до послуг аудіовізуальних медіа), надавати доступ до прикладних програмних інтерфейсів (Application Programming Interface – API) та електронних телегідів (Electronic Program Guide – EPG) на справедливих, недискримінаційних та розумних умовах.

4. У разі якщо наскрізне з'єднання між кінцевими користувачами перебуває під загрозою через відсутність сумісності послуг міжособистісних електронних комунікацій, регуляторний орган має право накласти зобов'язання на постачальників послуг міжособистісних електронних комунікацій без використання нумерації, чиї послуги надаються на великій географічній території та використовуються значною кількістю кінцевих користувачів, забезпечити сумісність їхніх послуг. Таке зобов'язання накладається в обґрунтованих випадках, встановлених цим Законом, та в обсязі, необхідному для забезпечення зв'язку між кінцевими користувачами.

За потреби регуляторний орган також має право накладати зобов'язання у випадках, передбачених пунктом 2 частини третьої цієї статті та цією частиною, для забезпечення належного доступу і взаємоз'єднання, щоб гарантувати наскрізне з'єднання і сумісність регульованих послуг роумінгу.

Таке зобов'язання накладається лише:

1) в обсязі, необхідному для забезпечення сумісності послуг міжособистісної електронної комунікації, і може включати пропорційні зобов'язання постачальників таких послуг щодо опублікування, дозволу на використання, зміну та поширення відповідної інформації органами державної влади та іншими постачальниками або зобов'язання щодо впровадження та застосування стандартів чи специфікацій (для користування електронними комунікаційними мережами, електронними комунікаційними послугами та пов'язаними засобами і пов'язаними послугами), опублікованих в Офіційному журналі Європейського Союзу, або інших відповідних європейських чи міжнародних стандартів;

2) якщо Європейська Комісія виявила значну загрозу для наскрізного з'єднання між кінцевими користувачами і ухвалила імплементаційні заходи, що визначають зміст та обсяг зобов'язань, які можуть накладатися регуляторним органом.

5. Регуляторний орган за обґрунтованим запитом приймає рішення про накладення на постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг

(оператора) зобов'язання з надання доступу до абонентських ліній, кабелів та пов'язаних з ними об'єктів у будівлях або до першої точки концентрації чи розподілу (точка доступу до будинкової розподільної мережі), що визначається регуляторним органом, якщо ця точка розташована за межами будівлі. У разі якщо дублювання відповідних елементів мережі електронних комунікацій є економічно неефективним або фізично неможливим, такі зобов'язання можуть бути накладені на постачальників електронних комунікаційних мереж або власників таких абонентських ліній, кабелів та пов'язаних з ними об'єктів, якщо такі власники не є постачальниками електронних комунікаційних мереж.

Накладене регуляторним органом зобов'язання має містити обґрунтування і може включати конкретні умови щодо доступу до таких елементів мережі і пов'язаних з ними засобів та послуг, прозорості та недискримінації, розподілу витрат на доступ, які за необхідності коригуються для врахування факторів ризику.

Якщо регуляторний орган доходить висновку, враховуючи, де це доречно, зобов'язання, які впливають за результатами аналізу відповідного ринку, що зобов'язання, накладені відповідно до абзаців першого і другого цієї частини, недостатні для подолання високих і неперехідних економічних або фізичних бар'єрів для дублювання мережі, що лежать в основі існуючої або такої, що складається, ринкової ситуації, яка значно обмежує конкурентний вибір для кінцевих користувачів, він може на справедливих і обґрунтованих умовах поширити такі зобов'язання щодо доступу за межі першої точки концентрації або розподілу до точки, визначеної ним як найближча до кінцевих користувачів та здатної розмістити достатню кількість підключень кінцевих користувачів, щоб бути економічно вигідною для ефективних постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які запитують доступ.

У разі, якщо це виправдано технічними або економічними факторами, регуляторний орган може накладати зобов'язання щодо забезпечення фізичного чи віртуального доступу.

Зобов'язання, передбачені абзацами третім і четвертим цієї частини, не накладаються у разі, якщо регуляторний орган встановить, що:

- 1) постачальник електронних комунікаційних мереж, який надає послуги виключно на оптових ринках електронних комунікацій та відповідає характеристикам, визначеним частиною першою статті 96 цього Закону, забезпечує альтернативні шляхи доступу до кінцевих користувачів шляхом надання доступу до мереж високої чи надвисокої пропускної здатності будь-яким постачальникам електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторам) на справедливих, недискримінаційних та розумних умовах.

Винятки, передбачені цим пунктом, можуть поширюватися на інших постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів), які пропонують на справедливих, недискримінаційних та розумних умовах доступ до мережі надвисокої пропускної здатності, за рішенням регуляторного органу.

Винятки, передбачені цим пунктом, не застосовуються до мереж, створення яких фінансується державою;

2) накладення зобов'язань поставити під загрозу економічну чи фінансову спроможність до розгортання нової мережі, зокрема малими місцевими проектами.

Винятки, передбачені пунктами 1 і 2 цієї частини, також застосовуються постачальниками електронних комунікаційних мереж як підстава для відмови у наданні доступу, передбаченого цією частиною.

З метою застосування положень цієї частини регуляторний орган з урахуванням настанов Органу європейських регуляторів електронних комунікацій (BEREC) встановлює критерії для визначення:

першої точки концентрації або розподілу (точка доступу до будинкової розподільної мережі);

точки поза межами першої точки концентрації або розподілу, здатної розмішувати достатню кількість з'єднань кінцевих користувачів, що дає змогу ефективному постачальнику електронних комунікаційних мереж та/або послуг (оператору) подолати ідентифіковані значні бар'єри для дублювання;

того, які розгортання електронних комунікаційних мереж вважаються новими;

того, які економічні або фізичні бар'єри для дублювання мереж є високими і неперехідними;

того, які проекти вважаються малими.

6. У разі економічної недоцільності розгортання фізичної інфраструктури електронних комунікацій регуляторний орган приймає рішення про накладення на постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг зобов'язання щодо спільного використання фізичної інфраструктури або зобов'язання укласти договори про національний роумінг, у разі якщо це необхідно для надання на відповідній території електронних комунікаційних послуг з використанням радіочастотного спектра відповідно до цього Закону.

У разі якщо заходи, передбачені цією частиною, є недостатніми для забезпечення надання електронних комунікаційних послуг, регуляторний орган може прийняти рішення про накладення зобов'язань з доступу до активної інфраструктури.

При накладенні таких зобов'язань з доступу до пасивної чи активної інфраструктури регуляторний орган має враховувати:

необхідність забезпечення послугами кінцевих користувачів на всій території України, уздовж основних транспортних шляхів та на певних територіях, а також істотного збільшення вибору і підвищення якості електронних комунікаційних послуг для кінцевих користувачів послуг;

забезпечення ефективного використання радіочастотного спектра;

технічну можливість спільного використання та пов'язані з ним умови;
 стан конкуренції щодо інфраструктури та послуг електронних комунікацій;

технологічні інновації;

необхідність підтримки зацікавленості постачальника електронних комунікаційних мереж та/або послуг, на якого покладаються зобов'язання щодо розгортання мереж та інфраструктури електронних комунікацій.

У разі розгляду за зверненням однієї із сторін спору щодо зобов'язань, передбачених цією частиною, регуляторний орган має право накласти на сторону, на користь якої прийнято рішення, зобов'язання з надання спільного користування радіочастотним спектром володільцю інфраструктури на відповідній території.

7. При прийнятті рішень, передбачених цією статтею, регуляторний орган повинен забезпечити однакові умови доступу для однакових послуг, а також дотримання заборони для сторін доступу вимагати один від одного виконання будь-яких робіт, послуг, нести витрати, спрямовані на дообладнання своїх електронних комунікаційних мереж, або витрати на послуги та технічні засоби електронних комунікацій, які не пов'язані з предметом договору про доступ та не потрібні для забезпечення доступу.

Зобов'язання та умови, встановлені відповідно до цієї статті, мають бути об'єктивними, прозорими, пропорційними, недискримінаційними та накладатися після проведення консультацій з учасниками ринку відповідно та з урахуванням завдань, визначених статтею 4 цього Закону.

8. Регуляторний орган повинен оцінювати результати накладених відповідно до цієї статті зобов'язань не рідше одного разу на п'ять років після прийняття відповідного рішення та приймати, за необхідності, рішення щодо їх зміни чи скасування, враховуючи зміни, що відбуваються на ринку електронних комунікацій.

9. У разі обґрунтованої потреби регуляторний орган має право визначати кінцеві пункти мереж для мереж з різною топологією, максимально враховуючи відповідні настанови, прийняті Органом європейських регуляторів електронних комунікацій (BEREC)".

2. У частині четвертій статті 4 Закону України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку" від 16 грудня 2021 року № 1971-IX із наступними змінами:

в абзаці першому пункту 10 слова "постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг" замінити словами "постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів)";

доповнити пунктом 10⁴ такого змісту:

"10⁴) регулювання взаємодії постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг (операторів) при доступі та взаємоз'єднанні мереж шляхом накладення своїм рішенням зобов'язань, пов'язаних із доступом та взаємоз'єднанням мереж, а також зобов'язань щодо забезпечення сумісності послуг відповідно до Закону України "Про електронні комунікації".

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з дня, визначеного Україною та Європейським Союзом у рішенні Комітету Асоціації ЄС – Україна у торговельному складі про надання режиму внутрішнього ринку для роумінгу в мережах мобільного зв'язку загального користування (відповідно до статті 4(3) Додатка XVII до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони).

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
15 квітня 2025 року
№ 4345-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ